

Študijska knjižnica v Mariboru

45728

Št.

Pozdravni govor

na prvem shodu Lavantinskih katehetov

v sinodalni cerkvi sv. Alojzija v Mariboru,

dne 14. septembra 1905,

imel in priobčil

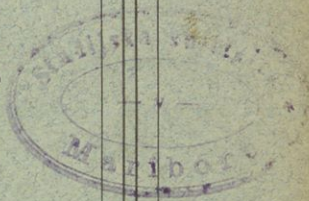
Dr. Mihael Napotnik,

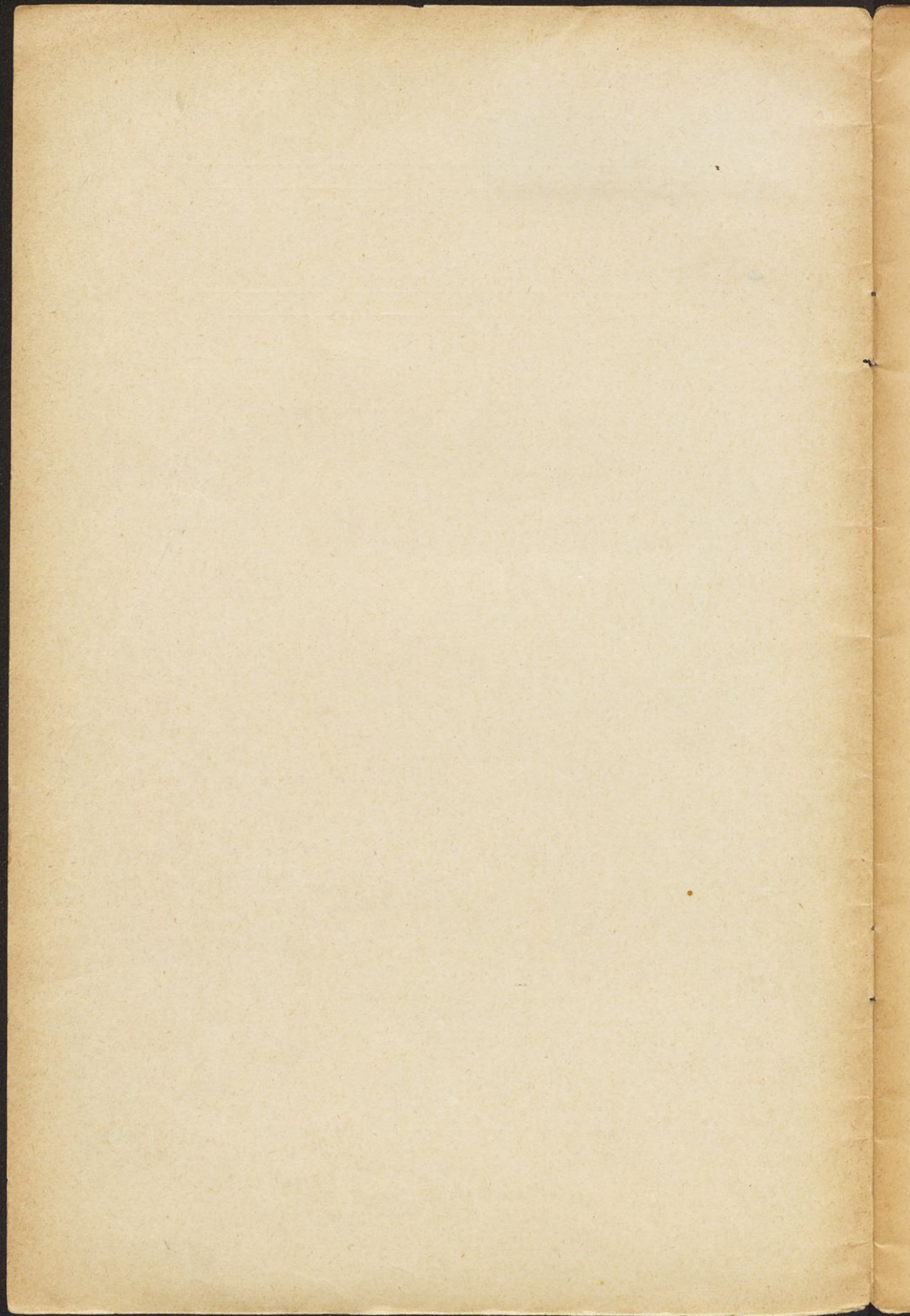
knezoškof Lavantinski.

V Mariboru, 1906.

V lastni založbi. — Natisnila tiskarna sv. Cirila

Pozdravni govor

na prvem shodu Lavantinskih katehetov

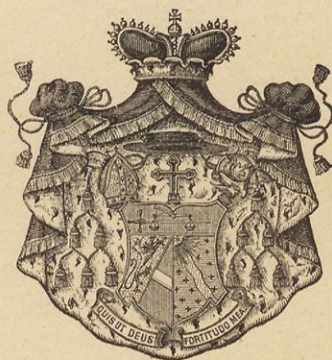
v sinodalni cerkvi sv. Alojzija v Mariboru,

dne 14. septembra 1905,

imel in priobčil

Dr. Mihael Napotnik,

knezoškof Lavantinski.

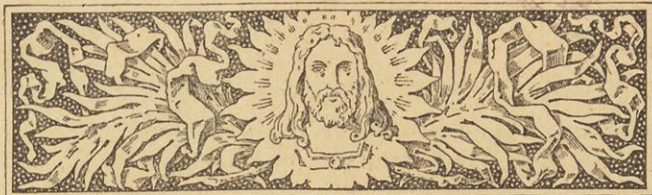
V Mariboru, 1906.

V lastni založbi. — Natisnila tiskarna sv. Cirila.

45728

030037513

Pozdrav,

govorjen o priložnosti prvega shoda Lavantinskih
katehetov v Mariborski cerkvi sv. Alojzija, dne 14. sep-
tembra 1905.

Hvaljen bodi Jezus Kristus!
Vekomaj. Amen.

Kdor umeje otroke vzgo-
jevati k strahu božjemu in
h kreposti, se mora više ceniti,
nego umetnik. (Izrek sv. pa-
peža Gregorija Velikega).

V Gospodu pobožno zbrani katehetje!

Danes zjutraj smo z božjo pomočjo končali
duhovne vaje, ki so veljale vsem dušnim
pastirjem naše staročastite škofije. Upam
zanesljivo, da so v srca vseh udeležencev zasejale
dobro seme, ki bo rastle, cvetelo in bo pridozorelo
v žlahtni sad.

Zdaj smo se pa zbrali k shodu, kakršnega še
nismo obhajali v vladikovini, čeprav smo praznovali
že raznotere slqvesnosti, kakor naprimer tri škofijske

sinode, evharistijski shod, dva sestanka gospodov dekanov, trojno zborovanje veroučiteljev srednjih šol¹ in druge tem podobne slavnosti.

Katehetski shod sem hotel že zdavnaj sklicati, kakor to izpričujejo naznanila v škofijskih listih iz leta 1901, štev. VIII.; iz leta 1905, štev. II. in štev. VIII. — toda neprevidene zapreke so zabranile zaželeno zborovanje. Hotel sem tudi, da na širji podlagi zborujemo; vendar oziri na vladajoče razmere so me primorali, z duhovnimi vajami združiti katehetski zbor, ki bi naj rešil sicer le dvojno, toda vелеvažno vprašanje: o naučnem črtežu in o nazornem poučevanju.

V Gospodu predragi katehetje!

nepričakovano obilnem broju ste se zbrali na prvem Lavantinskem katehetskem shodu, ste prihiteli z vso vnemo na delo božje, na delo v korist in prid krščanski učeči se mladini. Ker opravljate tako imenitno kakor potívno delo, zato se globoko v srcu radujem, ko vas, katehete Lavantinske, gledam

¹ Kirchliches Verordnungsblatt für die Lavanter Diözese, 1899. Nr. X. štev. 49. str. 137 nsl. — Idem, 1900. Nr. VIII. štev. 51. str. 89—92. — Idem, 1904, Nr. IX. štev. 82. str. 142—144,

v imenu najvišjega in največjega kateheta sveta, Jezusa Kristusa, pobožno zbrane in ko vas premorem združene pozdraviti.

Srčno pozdravljeni torej častiti katehetje, to je, možje, ki so od Boga odbrani, od svete Cerkve potrjeni in od nadpastirja poslani v službo, da podučujejo otročiče v božjih resnicah ter jih vzgojujejo k čednostnemu življenju in sicer v šoli, kamor prihajajo za izobraženimi zopet nevedni in nevzgojeni.

Zato pa čim več učencev in gojencev, tem več dela, pa tudi tem več plačila. Kateri jih veliko podučujejo v pravici, se bodo svetili kakor zvezde na vse večne čase. (Dan. 12, 3).

Iskreno pozdravljeni čislani katehetje, to je, namestniki Očeta nebeškega, ki naj pripeljejo nežne otroke k njemu, jim naj pomorejo do nebeške glorijske, do večne slave.

Katehet mora kazati neizkušnemu otroku najvarnejšo pot k Očetu v nebesih, ga mora odvracati od široke ceste, ki pelje v pogubo, pa ga voditi po tesni stezi z besedo in vzgledom, da srečno premaguje vse ovire in zapreke, ki se mu kopičijo na potu vzveličanja.

Gorje, če bi mu bil slep vodnik in hudoben zapeljivec. Pregovor je: Mladenič, vaje svoje poti, tudi v starosti ž njene ne stopi. (Pregov. 22, 6).

Lepo pozdravljeni cenjeni katehetje, to je, oskrbniki, katerim je izročen najdražji zaklad, so jim izročene neumerjoče otroške duše, kupljene in rešene po najsvetejši krvi Kristusovi, so jim zaupani krščenci, v katerih je podoba in podobnost božja obnovljena v prvi paradiški lepoti, pravičnosti in svetosti. Le-ta podoba se ne sme omadeževati, in če se omadežuje, se mora vnovič kmalu očistiti. O kolike previdnosti in čujočnosti treba, da se v otroku podoba **kralja večne slave** ohrani čista, zala, neoskrunjena.

Božji Vzveličar je pri zadnji večerji mladeniškega Janeza potegnil k sebi na svoje prsi ali na svoje srce, da je takó pokazal kraj, kjer naj počiva ljuba mladina. Kdor vodi mladino k srcu Jezusovemu, jo vodi k studencu življenja, iz katerega lahko črpa in pije, da ne žeja vekomaj (Jan. 4, 13), pa da se ubrani koprnenja po nasladnosti, po zauživanju kapnice.

Dajte otročičem k meni priti in ne branite jim; zakaj takih je božje kraljevstvo! (Mark. 10, 14). Kdor eno tako dete sprejme v mojem imenu, mene sprejme. (Mat. 18, 5). In kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili. (Mat. 25, 40).

Prijazno pozdravljeni dragi katehetje, to je, vidni varihi živega tempelja sv. Duha!

Katehet mora otroke, le-te čudovite tempelje božje, z ozirom na katere je bil tempelj Salamonov

in so vsi od človeških rok postavljeni tempelji le kup kamenja, te veličajne tempelje sv. Duha, pravim, mora katehet čistiti in zaljšati, da so vedno krasnejša in krasnejša prebivališča presvete Trojice.

O kako pač čist in svet mora biti katehet sam, da obvaruje žive hiše božje, ljube otročiče, čiste, svete, pravične! Ali ne veste, da ste tempelj božji in da Duh božji v vas prebiva? Ako pa kdo tempelj božji oskruni, ga bode Bog ukončal. Zakaj tempelj božji je svet, kar ste vi. (I. Kor. 3, 16. 17).

Spoštljivo pozdravljeni ljubi katehetje, to je, vidni angeli varuhi slabotnih otrok.

Bog zapoveduje tebi katehetu, da nosiš otroke na rokah, da ne zadenejo in se ne spotaknejo ob kamen. Veli ti kakor Mozesu gledé na Izraelove otroke: *Porta eos in sinu tuo, sicut portare solet nutrix infantulum, et defer in terram, pro qua iurasti patribus eorum! Nosi jih v svojem naročju, kakor nosi dojilka otročka, in nesi jih v deželo, ki je s prísogo obljubljená njih očetom!* (IV. Moz. 11, 12).

Katehet je neizkušnemu otroku Rafael, ki je mladega Tobija varno vodil po dolgem potu in ga je srečno rešil velike ribe in hudega duha. (Tob. 5—12 pogl.) Kakor nadangelu Rafaelu od strani starega in mladega Tobija velja od strani staršev šolskega otroka katehetu vprašanje: Kaj moremo dati temu svetemu možu? Kaj more vredno

biti njegovih dobrot? (Tob. 12, 1. 2). Pa kakor zalemu Rafaelu tudi vrlemu katehetu ni za posvetno premoženje, marveč le za hvalo in slavo božjo.

Varovanci angelov so varovanci katehetov, ki jim naj vidno izkazujejo, kar jim izkazujejo angeli nevidno. Katehetje ne odgojujejo otrok svetnih vladarjev, marveč varujejo otroke nebeškega kralja, ki hoče, da učijo njegove sinove in hčerke spoznavati njih izredno vrednost in visokost, njih večni cilj in konec, njim odločeno posest: nebeško kraljevstvo.

Katehetska služba je torej služba angelska, pa je njeno plačilo tudi angelsko plačilo. Glejte, da ne zaničujete katerega teh malih; ker povem vam, da njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih. (Mat. 18, 10).

Prijazno pozdravljeni prespoštovani katehetje, to je, zastopniki staršev, ki izročajo svoje otroke katehetom, da so jim duhovni očetje.

Katehet mora staršem pomagati pri vzgoji otrok, mora nadomeščati, česar le-ti ne storé bodi zadolženo bodi nezadolženo.

O kako očetovsko srce mora imeti katehet za duhovne svoje otroke! V svoji očetovski skrbi in trudoljubivosti posnema Marijo in Jožefa, ki sta previdno varovala in redila božje Dete in sta je izgubljeno skrbno iskala, dokler ga nista našla v

tempelju sedečega v sredi učnikov in ko mu je mati vsa prevzeta rekla: Sin, kaj si nama tako storil! Glej, tvojo oče in jaz sva te z žalostjo iskala. (Luk. 2, 48).

Spodobno pozdravljeni blagi katehetje, to je, vrtnarji, katerim je izročeno semenišče, iz katerega naj prihajajo verni otroci svete matere Cerkve, pokorni otroci staršem, vrli občani, zvesti državljani, značajni domoljubi.

Katehetje izobražujejo prihodnje duhovnike, profesorje, sodnike, zdravnike, učitelje, vojake, rokodelce, oratarje, delavce, sploh vse člane človeške družbe.

Vse to se pričakuje od vas, katehetje predragi! O napnite vse svoje moči in porabite ves svoj čas, da uztrežete tolikim terjatvam!

A potem, če je že slednji delavec vreden svojega plačila, koliko večje in višje plačilo čaka pač delavca vaše vrste, vašega poklica! Vsak bo lastno plačilo prejel po svojem delu. Zakaj božji pomagavci smo mi. (I. Kor. 3, 8. 9).

Pobožni otroci bodo cvet vaše časne in večne časti, bodo večnotrajno plačilo vašega truda. V bukvah večnega življenja se bodo svetila vaša imena, in med svetniki in angeli bo vaše bivanje.

Gorko pozdravljeni častivredni katehetje, to je, izvoljenci, katere otroci, le-ti angelci na zemlji, ljubijo, spoštujejo, poslušajo.

O katehet, kako so ti otroci vdani! Ko stopiš v šolo, zažarijo jim nedolžne oči; zdiš se jim prikazen z nebesnih višav, angel Gospodov, poslanec božji. So le malo nemirni in zašepetajo, mil pogled, in mirno je vse; da, ta pogled izžema bridke solze. So nepoboljšljivi, kakor jih imenuješ, se ti poboljšajo na tvoje resnomilo enkratno posvarilo.

In ko te zagledajo in srečajo na potu, ti hitijo veselo naproti, ti poljubijo roko, in če te ne morejo, poljubijo ti obleko. In kadar jih nagovoriš, skoraj pozabijo dihati, in srečni so, nedopovedno srečni, kadar zaslišijo iz tvojih ust edino le: si že priden, si že pridna!

Ko je Jezus, božji prijatelj otrok, prijezdil slovesno v Jeruzalem in je vstopil v tempelj, so klicali otroci, rekoč: Hozana, sinu Davidovemu! In ko so mu pismarji rekli: Slišiš, kaj ti pravijo, jim je odgovoril: Kajpada! Aliniste nikdar brali: Iz ust otrok in sesajočih si si hvalo napravil. (Mat. 21, 15. 16).

Tako sem tedaj pristojno pozdravil katehete, to je, može, ki opravljajo službo izmed najvažnejših služeb na svetu, ki so učenci večnoveljavnih resnic in čednosti, so odgojitelji otrok v popolne može, v mero polne starosti Kristusove, da niso več otroci omahljivi in sem trtja majani od vsakega vetra uka po hudobiji ljudi, po zvijači, skatero zapeljujejo v zmoto (Efež. 4, 13. 14); so nadalje namestniki Očeta, Sina in šv. Duha, so zastopniki staršev, so ravnatelji semenišča

za odgojo vernih in dobrih škofljanov, so voditelji mladih potovalcev k nebeškemu Očetu, k nebeški materi Mariji, k njih angelcem, k vsem nebeščanom. — To si katehet!

Ti si katehet. *Quid maius, quam animis moderari, quam adolescentulorum fingere mores, vpraša sv. Janez Zlatoust in odgovarja: Omni certe pictore, omni statuario caeterisque huiusmodi omnibus excellentiorem hunc duco, qui iuvenum animos fingere non ignoret.*¹ In enako uči sv. papež Gregor Veliki, katerega podobni izrek sem postavil na začetek svojemu pozdravnemu govoru: Kdor umeje otroke vzgojevati k strahu božjemu in h kreposti, sem mora više ceniti nego umetnik.

V Gospodu ljubljeni katehetje!

Ez doslej povedanega razvidite lahko vso častitost in popolno imenitnost veroučiteljske službe. Kaj čuda, da je sveta katoliška Cerkev vedno visoko cenila, pa tudi ostro zapovedovala katehetski poduk — zlasti se je to v najnovejšem času godilo.

Srečno in slavno vladajoči papež Pij X. so v apostolskem pismu »Fra i molti e gravi uffici« z dne 12. januarja 1905 svojemu generalnemu vikarju kardi-

¹ S. Ioan. Clrys. hom. 60 in Matth. cap. 18.

nalu Petru Respighi nujno naročili, da naj vestno skrbi, da bo rimska mladina v krščanskem nauku in življenju dobro podučena in odrejena. Zakaj med mnogimi in težkimi dolžnostmi, katerim naj posvečujejo dušni pastirji svojo gorečnost, zavzema nedvomno prvo mesto krščanski poduk mladine. »Fra i molti e gravi uffici, ai quali deve consecrarsi lo zelo dei Párroci, tiene certamente il primo posto la christiana istituzione della gioventú.«¹

Istotako so sedanji sveti oče Pij X. v lepem listu »Consilium illud«, poslanem dne 8. februarja 1905 doktorju Amedeu Ghizzoni, uredniku lista »Il catechista catholico«, izrazili svoje veselje nad katehetskim shodom in so ga kaj krepko priporočili. Da se vse obnovi v Kristusu, da se življenje kristjanov, zasebno in javno, povzdigne in okrepi, morajo Kristusovi nauki in vzgledi prešiniti duše in srca nedoraslih in doraslih vernikov. K temu pa pripomore največ temeljito krščansko kateheziranje. »Ut omnia instaurentur in Christo, id est, ut mores et instituta populorum privatim et publice ad christianam restituantur formam, fieri profecto non potest, nisi vulgo doctrina et praecepta Christi mentes animosque rursus imbuerint.«²

Nadalje so sveti oče Pij X. izvrstno okrožnico »Acerbo nimis ac difficili tempore« dne 25. aprila 1905 poslali vsem katoliškim škofom z nujnim naročilom, da naj pridno skrbijo za uspešni poduk v krščanskem nauku. Kajti vsega hudega, ki tare danes človeški

¹ Acta pontificia. Romae, 1905. Fasc. 11. pag. 339—342.

² Acta pontificia. Romae, 1905. Fasc. 12. pag. 429.

rod, je glava to, da vlada pri toliki učenosti in želji po učenosti neka neverjetna nevednost v najvišjih rečeh, ki se tičejo svete vere. Kolikor zadevlje rečena poslanica našo škofijo, je razloženo v posebni razpravi, priobčeni v deveti številki letošnjega škofijskega lista.¹

V naši škofiji se šolski katehetski poduk ni zane-marjal, pač pa neprestano pospeševal. Na dekanijskih konferencah ali zborih so bila poleg drugih dušnopastirskih predmetov razpravljana in reševana vselej tudi vprašanja o katehetskem poduku in katehetski vzgoji. Tudi diecezne ali škofijske sinode niso prezrle te panoge dušepastirstva. Razen drugih določeb spadajo semkaj konstitucije ali odredbe de catechizandis rudibus, de sacramento confirmationis, de prima puerorum et puellarum sacra communione, de catecheta-rum relatione erga magistros scholarum.²

Tudi katehetsko slovstvo se je krepko razvilo, ko je bil izdan, od avstrijskih škofov dne 9. aprila 1894 potrjeni »veliki katekizem ali krščanski nauk.«³ V kratkem sta bili priobčeni dve odlični razlagi novega katekizma: manjša v dveh delih leta 1899 in

¹ Kirchl. Verordnungsblatt für die Lavanter Diözese. 1905. Num. VI. pag. 93—97. — Idem, Num. IX. pag. 134—136.

² Actiones et constitutiones Synodi dioecesis. anno 1900 peractae. Marburgi, 1901. Cap. XXII. pag. 230 sqq. — Ibidem, cap. XXXVII. pag. 299 sqq. — Ecclesiae Lavant. Synodus dioecesis. 1903 coadunata. Marburgi, 1904. Cap. LXX. pag. 460 sqq. — Ibidem, cap. LXXXVII. pag. 691 sqq.

³ Kirchliches Verordnungsblatt für die Lavanter Diözese. 1897. Nr. X. oddelek IV. str. 130.

1901, večja pa v štirih zvezkih leta 1901 in 1902.¹ — Vrhutega je bila vnovič natisnjena prestava zgodeb sv. Pisma za nižje razrede ljudskih šol po nemškem izvirniku Dr. Friderika I. Knecht.² Nadalje je bilo priobčeno obredoslovje ali katoliška liturgika v slovenskem in nemškem jeziku³, so bili na

¹ Dr. Ivan Križanič, Razlaga novega velikega katekizma. V Mariboru, 1899. Prvi del. 8°. str. 1—335. — V Mariboru, 1901. Drugi del. 8°. str. 336—663. Predstoječa razlaga je izvrsten pripomoček, da se katehet izobrazí za prav koristno katehetsko delovanje. Po katekizmu je vprašanje za vprašanjem korenito razloženo in pojašnjeno. Vmes je vpletenih obilo primernih vzgledov iz svetega Pisma in od drugod. Knjiga ponuja mnogo-vrstnega gradiva za kateheze, pa ne jemlje prilike za samostojno delovanje katehetovo. — Anton Veternik, Razlaga velikega katekizma ali krščanskega nauka. V Ljubljani, 1901. I. zvezek 8°. str. 382. II. zvezek str. 473. V Ljubljani, 1902. III. zvezek 8°. str. 504. IV. zvezek str. 326. Navedena razlaga je izdatna pripomoč, s katero dušni pastir lahko uspešno opravlja svojo katehetsko službo v cerkvi in šoli. Naslanja se tesno na besedilo novega velikega katekizma. Vsebina je tako temeljita, kakor je oblika lepa. — Vrhutega je bil za uporabo katehetom in učiteljicam otroških vrtcev sestavljen katekizem za prvence: Ant. Kovačič, Detinsko bogoznanje. Katekizem za prvence. V Mariboru, 1903. Str. 141. — (Jož. Rozman, Katehetika ali poduk prvenčev v sv. Jezusovi veri. V Celovcu, 1855. — Tom. Mraz: Djansko vodilo, po katerem naj se prvošolci v presv. Jezusovi veri podučevajo. 1862. V Marburgu. Str. 169. — Šolske kateheze za prvence. Priloga »Slov. Prijatelja« 1878. — Razlaga srednjega in največjega katekizma. Priloga k »Slov. Prijatelju« 1883. V Celovcu).

² Ivan Skuhala, Zgodbe sv. Pisma za nižje razrede ljudskih šol. Nemški spisal Dr. Friderik I. Knecht. Dunaj, 1889. Str. 95.

³ Jakob Kavčič, Katoliška liturgika za šolski in domači poduk. Maribor, 1904. 8°. Str. 160. — Alois Čížek, Katholische Liturgik. Graz, 1904. 8°. Str. 110.

svetlo dani razni molitveniki za šolsko mladež¹, pa je bila priredjena ljudska pesmarica za nabožno petje v cerkvi, v šoli in doma.² Obenem so bili v vseh osmih letnikih »Voditelja v bogoslovnih vedah« pisani kore-niti sestavki o katehetskih predmetih. Prav živo želim, da se tudi v prihodnje marljivo obdeluje široko polje katehetskega slovstva.³

¹ Jožef Čede, Sveto opravilo. Molitvenik za krščansko mladino, pa tudi za odrasle. 7. izdaja. V Mariboru, 1905. Str. XII + 552. — Jan. Bapt. Vreže, Geheiligt werde dein Name! Gebet und Gesangbüchlein. Zweite Auflage. Graz, 1904. Str. 312. — Dr. Josef Somrek, Kinderherz himmelwärts. Ein Handbuch für die fromme Schuljugend. Zweite Auflage. Cilli, 1904. Str. 43. — Dr. Josip Somrek, Prijatelj otroški ali darilo pobožnim šolarjem. V Celju, 1905. Tretji natis. Str. 66. — Duhoven Lavantinske škofije, Duhovni vrtec ali molitvenik za katoliško mladež s podukom za sveto birmo. Peti natis. Maribor, 1893. Str. 228 + Cerkvene pesmi 239–470. — J. Voh, Sveta birma. Poduk in priprava za ta sveti zakrament. Maribor, 1897. Str. 50. — Duhovni vodnik pri domači in očitni službi božji. Molitvenik za slovenske učence in učenke in sploh za slovensko mladino sestavil duhovnik Lavantinske škofije (I. Skuhala). V Mariboru, 1885. Str. 127. — Ivan Skuhala, Ključek nebeški. Molitvenik za bogoljubno mladino. V Mariboru, 1888. Str. 192.

² Fr. Sal. Spindler, Ljudska pesmarica za nabožno petje v cerkvi, v šoli in doma. V Ljubljani, 1904. Str. 187. — Venček cerkvenih pesmi za šolarje. (Pridejane so kratke mašne molitvice in sv. rožni venec). V Mariboru, 1899. Str. 47.

³ Zanimanje za šolski katehetski poduk po avstrijski državi sta mogočno vzbudila dva pedagogiško-katehetska tečaja v Solnogradu in na Dunaju. Primeri: Sebastian Danner, Der paedagogisch-katechetische Kursus in Salzburg vom 10. bis 23. November, 1903. 8°. str. 94. — Österreichische Leogesellschaft, Der paedagogisch-katechetische Kurs in Wien 1905. Wien 1905.

Katehetje predragi, vi dobro veste, da je uspešen krščanski poduk šolskih otrok prav težaven, ker se razteza na najvažnejše in najvzvišenejše nauke in ker obsega vse moči katehuma, njegov um in spomin, njegovo voljo in srce.

Da premaguje katehet izredne težave verozakonskega podučevanja, mora pridno in pobožno moliti za blagoslov božji. Če kje, velja tukaj dobroznani rek: Le prazno je delo brez žegna iz nebes. Pohlevna molitev rosi milost božjo na zasejano seme in mu daje rast.

Potrebna je dalje skrbna priprava. Brez nje ne dosežeš uspeha niti na pridiznici v cerkvi, niti ne na leci v šoli.

V navodilu, katero so avstrijski škofje za uporabo novega katekizma izdali dne 25. novembra 1897, naročajo med drugim: »Plodovito katehetsko delovanje ne terja samo, da ima katehet, kot razlagalec katekizma, splošno bogoslovno znanje, da pozna načela metodike in pravila dobre kateheze, ono zahteva marveč, da se marljivo izobrazuje v katehetski umetnosti, da čita dobre kateheze, posluša praktične katehete in sam večkrat razmišlja o svojem podučevanju.

Predvsem pa in najbolj terja sadonosno katehetsko delovanje, da se katehet od slučaja do slu-

Vel. 8°. str. 340. — V Zagrebu je bil osnovan poseben odbor, ki sklicuje katehetske shode in izdaja njih sklepe in razprave v posebnih knjižicah. Primeri: Prof. Karlo Matica, Katehetski sastanki (god. 1892 i 1893). U Zagrebu, 1893. Str. 222. — Idem, Katehetski sastanak (god. 1894). U Zagrebu, 1895. Str. 230.

čaja in pred vsako katehezo vestno pripravlja. Za to pa ne zadostuje samo, da bi katehet le površno prebral kako drugo katehetsko razlago o dotičnem predmetu; ampak treba je, da jo tudi sam temeljito premisli, vsako besedo vprašanj in odgovorov natanko preudari in si katehezo tako prisvoji in priredi. Treba je, da si katehezo že naprej v duhu predstavi; da si poišče in izbere primer in vzgledov, ki mu utegnejo služiti pri razlagi, ter da si določi praktične posledice, katere hoče izvajati iz verskih resnic, in ne sme se zanašati, kaj mu šele prinese slepa sreča in pride slučajno na misel.«¹

K dobri pripravi za verozakonski poduk spada v prvi vrsti modra razdelitev učne tvarine za vsak razred in primerna razvrstitev cele naloge v dnevne, tedenske in mesečne naloge.

Takovšen načrt je potreben, da postane podučevanje enotno po vseh šolah v škofiji in pa enakomerno, to je, da veroučitelj ne jemlje ob začetku šolskega leta premalo in proti koncu preobilo, tako, da se učenci ali preobložijo ali pa jim del verskih in dejanskih resnic ostane premalo znan ali celo neznan.

Tvarino šolskega leta je za dneve, tedne in mesece razdeliti tako, da se skonča v začetku zadnjega meseca in se v tem samo le ponavlja vsa na-

¹ Instruktion zur Einführung des neuen Katechismus. Kirchliches Verordnungsblatt für die Lavanter Diözese, 1897. Nr. XIII. oddelek 2. str. 175 nsl. Močno želim, da bi dušni pastirji, zlasti šolski katehetje, pridno prebirali le-to merodajno navodilo.

loga šolskega leta. Zelo koristna je razdelba tvarine tudi za vsako uro; da katehet ne izgublja s praznim govorjenjem niti minute in je pri podučevanju kratek, določen in gotov tako, da posveti vsaki nalogi po njeni težavi in važnosti primeren čas in da vso snov predela v določeni dobi. Pri takem ravnanju doseže zaželjeni uspeh, lahko zapiše predelano tvarino v zapisnik, olajšuje nadzorovanje, ima neovrgljiv dokaz, da je storil svojo dolžnost.

V ta namen je bil leta 1899 za našo škofijo vnovič sestavljen in priporočen učni načrt.¹ Čeprav ni bil morebiti povsem dovršen, moram vendár iz lastne izkušnje trditi, da so katehetje, ki so se natančno ravnali po njem, dosegli izvrstne uspehe. Sploh moram očitno priznati, kar sem letos v zasebni avdienci dne 6. aprila povedal tudi svetemu očetu papežu Piju X., da sem na svojih vsakoletnih obiskovanjih našel prav dobro podučene otroke. Mnogokrat sem se čudil njih zanesljivim in jasnim odgovorom na najtežja vprašanja.

Da bi bil sedANJI učni načrt za verozakonski poduk na ljudskih in meščanskih šolah popravljen in izpopolnjen, sem na prvo mesto dnevnega reda prvega shoda katehetov Lavantinskih postavil ravno sestavo dobrega naučnega črteža za krščansko kateheziranje na omenjenih šolah.

Častiti zborovalci, poslušajte mirno gospode poročevalce, ki vam bodo pojašnjevali posamezne

¹ Priredil ga je učeni in čednostni kanonik Dr. Jožef Pajek († 1901), dvajsetletni profesor veronauka na c. kr. državni gimnaziji Mariborski.

točke dnevnega reda, in potem presoajte modro in mirno dotična poročila, povzročajte občekoristne sklepe, podajajte blagonosne nasvete. Kjer ni svéta, se sklepi razgubé; kjer je pa več svetovalcev, se potrjujejo. (Pregov. 15, 22).

V Gospodu pobožno zbrani katehetje!

Ke kedaj, je ravno v naši dobi katehetski poduk največjega pomena. V času, ko se slabovernost ali popolna nevernost vedno bolj in bolj širi ter že niže kroge človeške družbe okuža, v dnevih vražjega ključa po odpadu od edinovzveličavne rimsko-katoliške vere — v njih je koreniti poduk v krščanskih resnicah in zvest navod h krščanskemu življenju prepotreben ljubi mladini.

Prepričanje o tej potrebščini mora docela prešiniti kateheta, da potem v duhu velikih katehetov, kakor so sveti cerkveni očetje in učeniki ter so sv. Filip Nerij, sv. Jožef Kalasankij in mnogi drugi, da po vzgledu teh slavnih mladino ljubov, pravim, uči otroke krščanski nauk navdušeno, vestno in tako plodonosno.

Ne morem se zdržati, da bi ne omenil, kako ljubeznivo je sv. Hieronim opisal poduk, ki ga hoče dajati Pavli, hčerkici blage Lete in vnučki sv. Pavle, če jo bo mati poslala v Betlehem k stari materi Pavli in k teti Evstohiji. »Ipse, si Paulam miseris, et magistrum me et nutritium spondeo. Gestabo humeris, balbutientia senex verba formabo, multo gloriosior mundi philosopho, qui non regem Macedonum Babylonio periturum veneno, sed ancillam et sponsam Christi erudiam regnis coelestibus offerendam. — Jaz sam, če boš poslala Pavlo, se za učitelja in odgojitelja zaprisežem. Nosil jo bom na ramah, bom jécljave besede narejal starček, mnogo slavnější od modroslovca sveta (Aristotela), ki ne bom vzgojil kralja Macedoncev, ukončavšega se s strupom babilonskim, ampak služabnico in nevesto Kristusovo, ki se izroči kraljevstvu nebeškemu.¹

Res, dnevi so hudi, smemo tožiti s svetim apostolom Pavlom. (Efež. 5, 16). Časovne razmere so nam sovražne; treba je plavati proti valovom in navalom časovnega toka.

Zato je sv. apostola Paula opomin do Efežanov moj opomin do vas, v Gospodu zbrani katehetje: Bratje, bodite močni v Gospodu in v mogočnosti njegove moči! (Efež. 6, 10). Bodite pogumni in hrabri; zakaj nič velikega za Boga in nič velikega za domovino se ne stori in ne doseže brez neupogljive srčnosti.

¹ Epist. ad Laetam de institutione filiae. (Sub finem).

Da bi pa vašemu zborovanju na strani stala vsemogočna milost božja, podelim, kakor sem v ta namen služil danes tudi sveto mašo in smo pred začetkom zborovanja poklicali sv. Duha na pomoč, moleči: *Veni, sancte Spiritus*, podelim, pravim, poročevalcem in sopomočnikom na prvem Lavantinskem katehetskem shodu, ki se zdajle začinja, sveti blagoslov:

Ÿ. Sit nomen Domini benedictum.

Ř. Ex hoc nunc et usque in saeculum.

Ÿ. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

Ř. Qui fecit coelum et terram.

Benedicat vos omnipotens Deus:
Pa†ter et Fi†lius et Spiritus † Sanctus!
Amen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Vekomaj. Amen.

COBISS

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000492974

